

DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU*— Vršenje Božjih zapovijedi*

U svom govoru na gori Isus je proglasio načela svoga duhovnog kraljevstva. Uz to je na jasan način pokazao i svoj stav prema Starom zavjetu. Istaknuo je: »Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da ih ostvarim« (Mt 5, 17). Tim je riječima Krist pokazao trajnost i obvezatnost Božjih zapovijedi.

On, nadalje, pokazuje da nije dovoljno vršiti Božje zapovijedi samo izvana, kako su to činili farizeji i književnici, već da je pri tom potrebna »veća pravednost« nego što je bila njihova (Mt 5, 20). Jedino tko s punim predanjem Bogu i iskrenom ljubavlju prema bližnjemu u djelo provada Božje zapovijedi, mudro radi i postizava blagoslov.

Bog je objavio svoje zapovijedi da po njima živimo. On ima pravo da izdaje zakone i da nas obvezuje na njihovo vršenje, jer je izvor našega bivovanja i svrha našega života. Njegova je volja pravilo našega djelovanja.

U prvom redu moramo vršiti zapovijedi koje se odnose na Boga samoga. On je jedini Bog koga smo dužni poštivati i častiti. Njegovo sve-to ima treba slaviti, a nipošto uzalud spominjati ili vrijeđati. Na njemu posvećeni dan treba se odmoriti od redovitih poslova i posvetiti se slušanju Božje riječi sudjelujući u euharistijskom slavlju i čineći druga spasonosna djela.

Poslije Boga treba štovati one koji su nam dali život, svoje roditelje. Uz poštivanje roditelja Bog je povezao sreću i blagoslov. To znači da se tome ne može nadati onaj tko vrijeđa, pogrđuje i zlostavlja svoje roditelje.

Treba vršiti i Božje zapovijedi koje uređuju naše odnose prema drugim ljudima. Premda su te zapovijedi izražene u negativnom obliku: ne ubij, ne sagriješi bludno, ne ukradi, ne reci lažno svjedočanstvo . . . , svrha im je pozitivna — ostvarenje kreposti, osobito onih socijalnih: pravednosti, istinoljubivosti, čistoće, poštovanja, ljubavi koja se mora protegnuti i na neprijatelje: »Ljubite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone, kako biste postali sinovi svoga Oca nebeskoga« (Mt 5, 44).

Božje se zapovijedi ne izvršavaju riječima, a niti samo izvanjskim činima, bez unutaršnjeg predanja Bogu. To Krist jasno ističe riječima:

»Neće svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!' ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju moga nebeskog Oca« (Mt 7, 21). Tim Isus osuđuje one koji samo izvana vrše zakon, a u srcu nemaju ljubavi ni prema Bogu ni prema ljudima. Naša vanjština mora biti odraz naše nutrine.

No, moramo znati da je potrebno svoju vjeru i izvana ispovijedati, da je ljubav potrebno djelima dokazati. Kršćanin ne smije reći: Ja priznajem svoga Boga u srcu, ja se molim u svojoj sobi, a u društvu se nikada ne očituje kao vjernik. Ako smo kršćani, onda to moramo očitovati i pred drugima, sudjelovati u euharistijskom slavlju i primati sv. sakramente. Tako ćemo priznavati Isusa pred ljudima, a on će nas priznati pred Ocem svojim nebeskim.

Tko tako živi i vrši Božje zapovijedi, vjeran je Bogu i slični mudru čovjeku koji gradi svoju budućnost na čvrstim temeljima. Tko naime Boga ljubi i vrši njegove zapovijedi, njega Bog također ljubi i po Kristu će k njemu doći i biti zauvijek blagoslovljen.

Mojsije je rekao izabranom narodu: »Gle! Nudim vam danas blagoslov i prokletstvo: blagoslov, budete li slušali zapovijedi Gospodina, Boga svoga, koje vam danas dajem; a prokletstvo, ne budete li slušali zapovijedi Gospodina, Boga svoga« (1 čit.). To vrijedi i za nas. Ako prežiremo i odbacimo Božje zapovijedi, čeka nas prokletstvo; ako ih pak s ljubavlju vršimo, čeka nas blagoslov. Bog nam je pak dao svoje zapovijedi ne da nam budu prokletstvo već blagoslov i putokaz u sretnu vječnost.

DESETA NEDJELJA KROZ GODINU

— *Evandeoski postupak prema ljudima*

Isus je svojom naukom i svojim životom drukčije se vladao prema ljudima, a i od svojih je sljedbenika tražio da se tako vladaju, nego su se vladali predstavnici izabranog naroda. Razlog te razlike bio je u tom što su predstavnici izabranog naroda shvaćali i tumačili starozavjetnu Objavu prema svom ukusu. Radi toga je često dolazilo do sukoba između Isusa, s jedne strane, te farizeja i pismoznanača s druge strane.

Danas vidimo taj sukob u odnosu prema cariniku Mateju koga je Isus izabrao za svoga učenika. Židovi su smatrali carinike javnim grešnicima i izbjegavali su njihovo društvo. Isus, naprotiv, ne samo da se s njima druži nego jednoga od njih bira u svoju družbu. To znači da on ima sklonosti prema svima kojima je potrebno njegovo milosrđe.

Kad su Židovi prigovorili Isusu što jede s carinicima i grješnicima, on je odgovorio: »Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni« (Evandjelje). Radi tog načela Isus je prošao svijetom čineći dobro. Njegovo božansko srce nije moglo gledati bijedu ljudi a da im ne pomogne. On je volio

djecu ne samo zbog njihove nevinosti nego i zbog toga jer im je potrebna pomoć starijih. Prema bolesnicima je imao toliko sućuti da ih je ozdravljao gdje god ih je susreo. Zato je narod rado iznosio bolesnike pred njega da ih ozdravi. Nad gladnima se toliko sažalio da ih je na čudesan način nahranio. Da bi žalosne i usamljene utješio, čak i mrtve uskrisiva: kći Jairovu, sina udovice iz Naima, Lazara, brata Marije i Marte.

Osobitu je samilost Isus imao prema grešnicima. Nitko nije mrzio grijeh kao on, a nitko nije ljubio grešnika kao on. On ljubi grešnika da se obrati i da živi, da ne primi kaznu za grijehe. On u svakom grešniku gleda sliku nebeskoga Oca i želi mu pomoći. Njega ništa ne smeta što mu farizeji radi toga prigovaraju. Tako se Isus, suprotno mentalitetu farizeja i pismoznanaca, uvijek pokazivao neizmjereno milosrdnim prema svim potrebnima, zapuštenima, žalosnima, osamljenima.

Taj Kristov primjer, kao i Božja opomena koju je Bog uputio preko proroka Ozeja: »Ljubav mi je mila, ne žrtva, poznavanje Boga, ne paljenice« (1. čit.), putokaz su i nama kako trebamo postupati prema ljudima uopće, posebno prema bijednima i potrebnima. Nije dovoljna samo žrtva nego je potrebna i ljubav, i to ljubav i prema Bogu i prema čovjeku. Ljubav prema Bogu zapravo uključuje i djelotvornu ljubav prema čovjeku. Zato Bog od nas traži da budemo milosrdni prema svima koji trebaju milosrđa.

Kršćanin ispunja tu svoju dužnost kad vrši duhovna djela milosrđa, tj. kad savjetuje one koji su u dvoumici, kad uči neuke, kad opomene grešnike, kad tješi žalosne i nevoljne, kad oprostí onima koji su ga uvrijedili, kad strpljivo podnosi nasilnike i kad moli Boga za žive i mrtve.

Djelotvorna ljubav prema bližnjemu traži da se vrše i tjelesna djela milosrđa: da nahranimo gladne i napojimo žedne, da zaodjenimo gole i primimo putnike, da pohodimo bolesne i pomognemo utamničenima i zarobljenima te da pokopajemo mrtve.

Ako sve to činimo iz ljubavi prema Bogu, mi postupamo ne samo po primjeru Kristovu nego i sve, što učinimo bližnjemu, samom Kristu činimo. A nije mala stvar učiniti dobro Isusu Kristu.

U pripjevnom smo psalmu molili: »Onomu koji hodi stazama pravim pokazat ću spasenje Božje«. Mi hodimo stazama pravim kad nasljedujemo Isusa Krista. A Krista nasljedujemo kad smo milosrdni prema potrebnima. Ako tako živimo, postignut ćemo spasenje Božje.

JEDANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

— *Božji smo narod*

Čovjek je društveno biće. U društvu se rađa, raste, odgaja i umire. Sam za se čovjek ne može izvršiti svoju ulogu u svijetu. Društvo, zajednica, neophodno mu je potrebno.

I Gospodin Bog traži društvo, zajednicu, narod da ostvari svoj plan spasenja u svijetu. U narodu postavlja svoje prebivalište, u narodu traži svoju slavu, s narodom sklapa svoj savez. Već u Starom zavjetu Bog je rekao: »Među vama ću postaviti svoje Prebivalište, i neću vas odbaciti; među vama ću hoditi i bit ću vam Bog, a vi ćete mi biti narod« (Lev 26, 11—12). Odnosilo se to na izraelski narod. Njega je Bog izabrao za svoj narod. Preko Mojsija im je objavio: »Budete li mi se vjerno pokoravali i držali Savez moj, vi ćete mi biti predraga svojina mimo sve narode — ta moj je sav svijet! — Vi ćete mi biti kraljevstvo svećenikâ, narod svet« (1 čit.).

Nije Bog izabrao Izraela za svoj narod zbog njegova broja i veličine, niti zbog snage ili zasluga, nego jedino iz ljubavi. Mojsije je podsjećao narod na to Božje odabranje: »Ta ti si narod posvećen Gospodinu, Bogu svome; tebe je Gospodin, Bog tvoj, izabrao da među svim narodima koji su na zemlji budeš njegov predragi vlastiti narod« (Pnz 7, 6). Taj svoj narod Bog je izbavio iz egipatskog ropstva i brižno ga doveo u obećanu zemlju, među njih je slao svoje proroke da ih uče i opominju, njima je postavljao vladare da ga vode. Izraelci su bili svjesni da pripadaju Bogu i da su o njemu potpuno ovisni.

S izabranim narodom Bog je sklopio savez, ugovor. Taj sveti ugovor između Boga i dvanaest izraelskih plemena zapečaćen je krvlju žrtve. Po tom ugovoru Gospodin je postao Bogom Izraela, i Izrael Božjim narodom. Na taj način između Boga i izraelske zajednice uspostavljena je jedinstvena veza. Tko god primi vjerski znak obrezanja, pridružuje se toj zajednici i postaje dionik te veze.

Radi tog izbora i saveza Izrael je nazvan posebnim imenima koja pokazuju njegove povlastice. Izrael je sveti narod, narod posvećen Gospodinu, Božja baština, Božje stado, Božji vinograd i Božja zaručnica. Taj je narod primio zadaću da pred drugim narodima bude svjedok jedinoga Boga i nosioc Božje objave, a Bog će učiniti da se iz tog naroda rodi obećani Otkupitelj koji će čitavo čovječanstvo povezati u jedan Božji narod.

Gospodin Isus je došao na ovaj svijet i osnovao svoje kraljevstvo — Crkvu, da bi u njoj sabrao sve narode u jednu svetu zajednicu. Crkva je novi Božji narod, u koji su pozvani svi narodi i svaki čovjek, bez obzira na boju kože ili narodnosti, na zanimanje ili društveni položaj, bez obzira da li je muško ili žensko. Sa svojim novim narodom Bog je učinio i savez u Kristovoj krvi. Članom toga novog Božjeg naroda postaje se prihvaćanjem vjere i krštenjem.

Krist je u svojoj Crkvi postavio apostole za vidljive vođe i poglavare. Oni i njihovi nasljednici vodit će Božji narod prema vječnoj domovni. Da bi mogli vršiti tu svoju misiju, dao im je potrebne ovlasti: naučavati, posvećivati i upravljati ljude prema konačnom cilju.

Ali i svaki pravi Kristov sljedbenik mora biti apostol, tj. aktivni član Božjeg naroda. Svatko je naime dužan na temelju svog krštenja da širi kraljevstvo Božje, da izgrađuje ovaj svijet surađujući s drugim ljudima i da radi na svom vlastitom spasenju i spasenju drugih ljudi. Konačna je naime svrha Kristova kraljevstva vječna sreća i spas svih ljudi.

Krist sve pozivlje k sebi, svima daje potrebna sredstva i pruža pomoć da bi svatko mogao izvršiti svoju misiju ovdje na zemlji i postići život vječni. Krist nam je to zaslužio svojom krvlju. Po njemu ćemo stići i do konačne pobjede. Potrebna nam je samo veća svijest onoga što smo molili u pripjevnom psalmu: »Njegov smo narod i ovce paše njegove.« Da, mi smo Božji narod. Bog nas je izabrao za svoje ljubimce. Vršimo njegovu svetu volju pa ćemo postići i njegova obećanja.

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

— »Ne bojte se ljudi!« (Evanđ.)

Kroz tri godine svoga javnog djelovanja Božanski je Spasitelj učinio neizmjereno dobra ljudima. Slijepima je povraćao vid, gluhima sluh, nijemima govor, uzetima hod. Nije bilo bolesti ili nevolje koju nije mogao ili htio izliječiti. Pače je i mrtve uskrisivao. Svatko mora priznati da je prošao svijetom čineći dobro. A koja mu je plaća? Neprestano ogovaranje, mržnja, progon i konačno smrt na križu. Tako svijet nagrađuje svoje dobročinitelje.

Isusov je život jasan primjer što čeka i njegove sljedbenike. On je to jasno i rekao svojim apostolima na Posljednoj večeri: »Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije vas! (...) Ako su mene progonili, i vas će progoniti« (Iv 15, 18—20). Ta i starozavjetni proroci bili su klevetani i progonjeni. Prorok Jeremija, upravo zato jer je bio vjeran Bogu i ljubio svoj narod, čuo je »klevete mnogih« (1. čit.) i mnogo trpio.

Slično se događa i nama kad u svim prilikama života ostajemo vjerni Bogu i vršimo njegovu volju. Kršćani su u svijetu često puta kao ovce među vukovima (Mt 10, 16). Zato ih često kleveću, lažno optužuju, prema izmišljenim optužbama osuđuju. Trpe i na tijelu i na duši, pa čak i od onih koji im se pokazuju kao prijatelji.

Da bismo se održali u takvoj sredini moramo biti mudri i razboriti. Razborit i mudar čovjek čuva se zla i izbjegava ga. On se ne izlaže opasnosti da zaniječe i ostavi Krista. On čuva vjernost Kristu i nastoji je neprestano učvršćivati. Uz to, on se ne boji ljudi, ne plaši se njihovih šiba i udaraca, jer je svjestan da ga neće napustiti onaj za koga svjedoči. Naprotiv, on se pouzda u Krista i računa na njegovu pomoć u svim kritičnim časovima života.

Krist nas poziva na takvu odvažnost i na takvo pouzdanje riječima: »Tko god se prizna mojim pred ljudima, priznat ću se i ja njegovim pred Ocem koji je na nebesima« (Evanđ.). U poteškoćama koje sa sobom nosi

svjedočenje za Krista mora nas bodriti svijest da je Isus s nama »u sve vrijeme do svršetka svijeta« (Mt 28, 20), kao i pouzdanje u nagradu koja nam je za to obećana. Te dvije stvari: svijest da je Isus s nama i nada u nagradu, moraju biti snaga Kristova sljedbenika. Kad se postigne ta nagrada kod nebeskog Oca, kršćanin će moći uskliskuti s prorokom Jeremijom: »Pjevajte Gospodinu, hvalite Gospodina, jer on izbavi dušu sirote iz ruku zlikovaca« (1. čit.).

Starozavjetni psalmista je u svojim životnim poteškoćama molio: »Po velikoj dobroti svojoj, usliši me Gospodine«, što smo i mi molili u pripjevnom psalmu. Ljudski je život općenito isprepletan mnogim nevoljama i poteškoćama. Život kršćanina koji svjedoči za Krista posebno zna biti težak, jer on često puta zbog toga nailazi na nerazumijevanje, mržnju, klevetu, pa čak i na progonstva. Mi ne smijemo kloniti ni u takvoj situaciji, jer je Gospodin s nama i on nam želi pomoći. Potrebno je samo da mu se mi molimo, pa se on neće oglušiti na vaše vapaje.

SVETI PETAR I PAVAO

- *Prvak apostola*
- *Učitelj naroda*

Danas smo se ovdje sakupili da poput prvih kršćana proslavimo blagdan sv. Petra i Pavla. Prvi su kršćani naime dolazili na grobove apostolskih pravaka, slavili euharistijsko slavlje, primali sv. pričest, slušali riječ Božju i jačali se za svjedočanstvo Krista Gospodina.

U prvo doba kršćanstva rimski je biskup običavao na današnji dan služiti dvije sv. Mise, prvu u zoru u bazilici sv. Petra, a drugu po danu u bazilici sv. Pavla. Od 8. stoljeća blagdan sv. Pavla počeo se slaviti dan kasnije blagdana sv. Petra, jer nije bilo lako istog dana prijeći put od crkve sv. Petra do crkve sv. Pavla i služiti dvije sv. Mise. Radi toga na današnji je dan bila postaja kod sv. Petra, a sutradan kod sv. Pavla. Mi danas slavimo obojicu apostola, i Petra i Pavla, jer su obojica na današnji dan god. 67. podnijeli mučeniku smrt u Rimu.

Sv. Petar je prvak apostola. Krist mu je to najprije obećao kod Ceza-reje Filipove nakon što je Petar ispovjedio njegovo božanstvo rekavši: »Ti si Krist — Pomazanik, Sin Boga živoga.« Krist mu je na to odgovorio: »Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to ne objavi put i krv, nego Otac moj, koji je na nebesima. A ja tebi kažem: Ti si Petar — Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata je paklena neće nadvladati« (Evand.). Krist je to svoje obećanje i ispunio, tj. predao Petru vrhovnu vlast u Crkvi kad mu je nakon uskrsnuća rekao: »Pasi janjce moje... pasi ovce moje!« (Iv 21, 15—17).

Petru je inače bilo ime Šimun, a Krist ga je nazvao Petrom — hebrejski Kefa, što znači stijena. To je Krist učinio radi službe koju je

namijenio povjeriti Petru. Šimun — Petar je bio sin Jonin (Ivanov) iz Betsaide u Galileji. Kasnije se oženio u Kafarnaumu i tu se nastanio. Po zanimanju je bio ribar.

Zajedno sa svojim bratom Andrijom pošao je za Isusom i postao njegovim apostolom. Petru, Ivanu i Jakovu Isus pokazuje posebnu pažnju. Oni su uz njega kad uskrisava Jairovu kći, kad se preobrazio na Taboru, kad je bio u smrtnoj borbi u Getsemaniju.

Nakon Kristova uzašašća Petar nastupa kao glava apostola. Poduzima misijska putovanja da propovijeda Kristovu blagu vijest. Propovijedao je Evanđelje i u Rimu gdje je, zajedno sa sv. Pavlom, za vrijeme Neronova progonstva podnio mučeničku smrt.

Osim u mučeničkoj smrti, Petar je i u drugim zgodama pokazao goruću ljubav prema Kristu: priznao je njegovo božanstvo, želio je uz njega ostati na Taboru, u Getsemaniju je udario mačem slugu velikog svećenika. Uz te odlike Petar je imao i negativnih strana. On je zatajio Isusa za vrijeme njegove muke. Ali se pokajao za taj grijeh i činio pokoru.

Sv. Pavao je rođen u Tarzu, u Ciliciji, kao Židov u dijaspori. Bio je koju godinu mlađi od Isusa, a imao je rimsko građansko pravo. Uz svoje židovsko ime »Savao« imao je i rimsko ime »Pavao«.

Od svojih mladih dana Pavao je bio strogo odgojen u židovstvu. Kao mladić pohađao je školu rabina Gamalijela i tu je postao gorljivim farizejem. Imao je zanat izrađivača šatora, čime se bavio i kao apostol. Bio je slaba tjelesnog zdravlja pa je često poboljevao.

Odlučan je trenutak u životu sv. Pavla njegovo obraćenje. Kad je išao u Damask da progoni kršćane, ukaza mu se Krist i obrati ga. Od tada je Pavao postao vatreni Kristov pristaša i apostol.

Nakon svoga obraćenja Pavao je poduzeo nekoliko misijskih putovanja. Imao je mnoge suradnike i učenike koji su mu pomagali u radu.

Pavao je mnogo pretrpio propovijedajući Kristovo evanđelje. Često je bio bijen i u smrtnoj pogibelji. Trpio je od svojih sunarodnjaka i od pogana. Mnogo je prepatio u trudu i mucu.

Pišući ljubljenom učeniku Timoteju ističe: »Prispjelo je vrijeme moga odlaska. Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga mi je pripravljen vijenac pravednosti kojim će me u onaj dan nagraditi Gospodin, pravedni sudac« (2. čit.). Tim je riječima apostol naroda označio svoj kršćanski život.

Ne samo da je Pavao bio gorljivi apostol, nego i duboki mislilac. Napisao je poslanice koje su u vezi s njegovim misionarskim radom. Zapravo, one su sastavni dio njegova misionarenja. *Krist raspeti i proslavljeni* temeljna je deja Pavlova propovijedanja.

Za apostole je rečeno: »Po svoj zemlji razliježe se jeka njihova«. To osobito vrijedi za prvaka apostola — Petra i za apostola naroda — Pavla. I do nas je doprla jeka njihove evanđeoske poruke. Oni su i da-

nas po svojim nasljednicima — papi i biskupima, stupovi Crkve. Na nama je dužnost da se potpuno otvorimo Evanđelju koje su oni naviještali i da surađujemo s onima koji su njih naslijedili.

O. Milan Šetka

TRINAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

— *Tko vas prima, mene prima!*

Odnosi u svijetu, velikom i onom našem malom, jako su čudnovati. Još se uvijek može tu i tamo na teoretskom planu čuti o odnosima jednakosti, bratstva, ljubavi i prijateljstva, ali ipak svi mi osjećamo jako dobro da u tim odnosima ima često daleko više onoga drugog, ugroženijeg i grubljeg, što naš život čini teškim. Lakše je u tome kritički gledati druge oko sebe. Ljudi oko nas tako se često legitimiraju kao sebičnjaci, kao oni koji kroz interes i računicu pristupaju drugima. No, nismo li i mi takvi? Kakvi su naši računi s drugim ljudima? Kako mi sami prihvaćamo i susrećemo ljude oko sebe?

Želimo li biti iskreni, moramo ustanoviti da je daleko od naše stvarnosti odnos u prijateljstvu i iskrenosti. I mi se sami bojimo prihvatiti nekoga, da ne budemo razočarani. Zato u svoje susrete stavljamo tako puno proračuna i sebičnog interesa. Ne želimo da proigramo svoju sreću nudeći lakomisleno svoje prijateljstvo i iskrenost došljacima, odnosno ljudima oko nas.

Realisti će sigurno reći da je to naravno. Da se tako živi! No, danas nas Riječ Božja upućuje na ideale života. Prihvatiti susret, primiti nekoga znači ponuditi spasenje, tj. ljubav bez proračuna, bez mjere. Prvi korak na tom putu ponovne uspostave prijateljstva i spasenja na ovoj zemlji učinio je Krist. On sam je veliki znak Božjeg prihvaćanja čovjeka. On sam govori o nezainteresiranoj i ne proračunatoj ljubavi Božjoj prema nama. Bog prihvaća riziko razočaranja. Ali ga prihvaća do kraja. Niti kruta iskustva Evanđelja neće ga pokolebati na putu spasenja. Krist najprije ne nalazi mjesta u Betlehemu kod rođenja; zatim — prema Ivanovu svjedočanstvu — »k svojim dođe, a njegovi ga ne primiše« (Iv 1, 11). Konačni dar života na križu govori tako jako o besmislu ljudskog neprihvaćanja ruke jedinog Prijatelja.

Ali Isus se time ne umara na putu prihvaćanja i ljubavi. On se sam i dalje nudi. Tko ga primi, osjeća da je stotruko nagrađen. Tako to doživljava i Zakej, tako to osjeća Marta i mnogi drugi.

Kršćani kao učenici Isusovi pozvani su da ponovno vjeruju u pobjedu ljubavi. Slijedeći stope svog učitelja ne smiju se umoriti životnim iskustvima koja su katkada brojna i kruta. Jer prihvaćati u ime Isusovo znači vjerovati u Boga, vjerovati u pobjedu Božje ljubavi i milosti na ovoj zemlji, znači ne kapitulirati pred zlobom i egoizmom, znači htjeti

aktivno poraditi da ovaj svijet postane manje sebičan, a više svijet koji će govoriti o Kraljevstvu Božjem.

Poučeni iskustvom vjere susretanje bližnjih i prihvaćanje, iskazivanje gostoprimstva predstavljaju stvarnosti koje obogaćuju i vesele. Vjera nas uči da u licima uzvanika, siromašnih i bijednih, onih koji nikog nemaju kao i onih koji su nam rodbinski najbliži moramo prepoznavati Krista. Ta vjera će biti sposobna da nas ponese i iznad pesimizma na koji kršćanska djelotvorna ljubav katkada nailazi i da upravo na tom planu otkrijemo prisutna Krista u svojoj sredini.

Bog nas i kod mise poziva na gozbu. Ali taj poziv ujedno je i zadatak: da i mi na gozbi našeg života napravimo dovoljno prostora za svakoga tko će pokucati na vrata našeg srca.

ČETRANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

— *Blago siromašnima!*

Različite su kategorije po kojima ljudi procjenjuju svoje mogućnosti i nade. U vidovima međunarodnih odnosa često se to temelji na jačini oružanih sila i na ekonomskim kapacitetima jedne zemlje. U svijetu sporta i natjecanja radi se o fizičkoj snazi i elastičnosti ljudskog tijela. U svijetu mode i salona ističu se vrednote tijela i ljepota izgleda. Mnogi kojima je sudbina bila naklonjena u znaku napredovanja u znanosti povezuju s njome i svoju prevlast nad drugima koji do te ljestvice ljudskog uspona ne mogu doprijeti. I tako bismo mogli nizati mnoge i mnoge primjere ljudskog procjenjivanja koje nas iznenađuje ili to više niti ne opažamo kao neobično.

Zar i mi nismo dio upravo tog i takvog svijeta? Vrlo često doživljavamo svoje životne mogućnosti i uspjehe ovisne o okolnostima i kvalitetima koje gotovo da i nisu naše, koje ne možemo sebi pripisati. To su faktori ljudskih odnosa i prirodnih zakona gdje mi vrlo često nemamo ništa reći.

U Evanđelju nalazimo izvjesne preokrete u procjenjivanju ljudske sreće. Evanđelje ne pozna blaženstva koje bi bilo povezano s bogatstvom, s novcem, sa snagom tijela, s oružanim kapacitetom, s bogatim i zaslužnim rođacima u Americi, itd. itd. Evanđelje povezuje izjave svojih blaženstava s paradoksalnim vrlinama ljudskog duha bez obzira na druge okolnosti ljudskog života. To su poniznost, siromaštvo duhom, krotkost, slabost, nejakost, poslušnost, uslužnost...

To isto susrećemo i u današnjim čitanjima. U starozavjetnoj viziji Mesija i Spasitelj dolazi u poniznoj viziji čovjeka koji neće doći jašeći na konju (simbol snage i vlasti) nego na magaretu (simbol priprosta čovjeka i poniznosti). To se doista i zbilo kada sliku iz proroka Zaharije vidimo realiziranom u Kristovu svečanom ulasku u Jeruzalem. Nadalje,

svečanu sankciju takvog stava neba u isticanju onih kvaliteta koje su dostupne svakom čovjeku dobre volje nalazimo i u molitvenoj deklaraciji samoga Krista kao što to čitamo u današnjem Evanđelju: »Hvalim Te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih a objavio malenima . . .«

Misleći Kristovim mislima i osjećajući njegovim srcem koje je ponizno i krotko današnja nas poruka Riječi Božje poziva da u svojem životu malo izmjenimo neke kategorije. Potrebno je promijeniti neke stavove u odnosu na ljude oko nas. Bitne značajke ljudske osobe ne kriju se u moći i bogatstvu, nego u vrlinama srca i duha koje nažalost zbog naših površnih gledanja i susretanja ostaju tako dugo ili možda zauvijek sakrivene našem iskustvu. Potrebno je otkriti svijet Kristovim očima jer ćemo u otkrivanju svijeta i ljudi oko nas moći glasnije i djelotvornije poraditi oko stvaranja onakvog svijeta kakvim ga je Bog u svojoj dobroti i zamislio.

Sveti će nas Pavao pozvati da u tom smislu ne ostanemo sputani i zarobljeni silom zemlje, bogatstvom, snagom novca, jakošću tijela, velikom baštinom, nego zaista oslobodimo u sebi i u drugima kroz poniznost i pristupačnost najveće darove kojima je Bog obdario čovjeka kad je htio da to bude osoba, tj. biće duha i srca.

PETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

— *Sjeme je Riječ Božja!*

Čovjek je biće koje je sposobno progovoriti, reći riječ. To je jedinstveni način kojim čovjek komunicira svoje misli, saobraća s bližnjim, vodi dijalog. To je izvrstan put kojim može netko najbolje izgovoriti svoje unutarnje misli, izraziti svoje strepnje, strahovanja i želje. Čovjek može svojom riječju razveseliti drugoga, donijeti utjehu, ohrabriti; no jednako tako lako je moguće da čovjek svojom riječju drugoga rani, žalosti, prezre, pogazi. Nije stoga čudo da se ljudi počinju bojati riječi, da se boje govoriti i slušati. Vrlo je lako moguće da se ljudska riječ krivo shvati, da se izgovori u krivo vrijeme, da ne pogodi onaj željeni cilj zbog kojeg je bila izgovorena. Tako se često događa da taj jedinstveni Stvoritelj dar čovjeku da govori može biti i zloupotrebljen.

Bog također govori. Jedinstvena je njegova Riječ. To je Riječ koja stvara (usporedi izvještaj o stvaranju! — Bog reče — i postade!), to je Riječ koja daje život, Riječ koja oprašta, Riječ koja otvara horizonte budućnosti. Nitko nije tako govorio kao ovaj, govorili su Židovi za Isusa.

Božja je Riječ zaista bremenita, nije isprazna. Posjeduje snagu kojoj se ne može odoljeti. Bog sam stoji iza svoje Riječi. On ne može prevariti niti prevaren biti.

Nije čudo da se u religioznoj svijesti Izraelaca, a daleko više kršćana, na temelju tog dubokog iskustva težine Božje Riječi stvorilo uvjerenje o uosobljenoj Božjoj Riječi, o sobi koja u okviru božanstva nosi svu angažiranost i ljubav, vjernost i dubinu srca Boga samoga.

Isus se otkriva kao jedinstvena Riječ. On je Logos, Riječ koja je tijelom postala i prebivala među nama. On nosi u sebi snagu Riječi koja oprašta, Riječi koja ozdravlja, koja daje život i nadu, koja vraća radost i dijeli utjehu. On naviješta i ostvaruje u svojoj Riječi Tajnu — Kraljevstvo Božje. Njegove Riječi neće proći.

Ta jedina istinita i jedina stvarna Riječ što ju je Bog jednom zauvijek izgovorio u svome Sinu predstavlja nam se danas i nudi u slici sitnog sjemena koje traži prikladno, otvoreno, plodno tlo da ju primi. Riječ koja je tijelom postala u osobi Isusa Krista jednako tako prihvaća i u govornom izražaju ljudski način izražavanja. Ali ipak u Isusovim ustima ta Riječ zrači toplinom, istinom, svjetlom. On svojim riječima nikog ne vrijeđa, svakom se obraća, govori razumljivim jezikom i ostaje na vratima kao ponuđena Riječ Božja. Ta blagoslovljena Riječ dopušta da bude uvjetovana otvorenošću ili zatvorenošću ljudskoga srca.

Ako takva Božja Riječ nađe put do našeg srca, Krist nam garantira da će u našem životu ona pokazati svoj stotruki plod. Po njegovoj ćemo Riječi i mi postati sposobni da s više vjere prihvaćamo čovjeka u njegovu govoru te da s više odgovornosti i mi iskoristimo dar svog govora na službu istini i ljubavi. Tako će se u nama razviti plod Riječi Božje, a mi ćemo pomoći da se Tajna — Kraljevstvo Božje već sada počinje otkrivati u našem životu.

ŠESNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

— *Strpljivost u službi spasenja*

Teško je napraviti inventar svakog korova, štetnih biljaka. Ima toliko priručnika koji o tome govore. Ipak, još je teže napraviti inventar korova koji kvari ljudsko srce. Toliko je govora i o tome među ljudima. Svi od toga trpimo. Već se čovjek na to zlo i nauči, privikne. Lako je pred tim rezignirati. Sa zlom povezana su česta razočaranja. Vidimo kako i ono najsvetije, ono najsavršenije čemu smo se divili jednako tako podliježe utjecaju zla. Pod tim zakonom stenje i sveti Pavao, a Biblija vrlo često prihvaća vapaj čovjeka koji se ne može otrgnuti oda zla.

To nas suočava s pitanjem (ili smo si prestali postavljati to pitanje?): odakle to zlo, kako se ono rodi, gdje mu je izvorište? To nije čisto teoretsko pitanje. Kruto je povezano s praksom, sa životom. Uvijek se negdje u najljepšem voću nalazi sakriven crv.

Teško je uvijek razlikovati grijeh od grešnika, zlo od čovjeka koji ga čini. Mi to znamo tako kobno identificirati. Dok smo svjesni da se uvijek,

bez oklijevanja, čim zapazimo zlo odlučimo da ga iskorijenimo, dotle nismo uvijek na čistu što učiniti s ljudima koji su zli?! U nas ima u tom pogledu mnogo nekritičnosti. Gledamo svijet u tehnici crno-bijeloj te u viziji čovjeka koga smo zatekli u zlu ne vidimo više ništa pozitivnog. Prvi korak našeg razumijevanja Evandjelja jest upravo u tome da razlikujemo grijeh i grešnike. I jednako tako da u kritičkom gledanju svijeta ne preskočimo sebe i svoje slabosti.

Treba li odmah iščupati korov? To je neprestana napast čistunaca, ljudi koji sumnjaju u budućnost, nestrpljivih u odnosu na druge. To je napast prebrzog osuđivanja, brzopletog zauzimanja radikalnog stava. A nažalost takva je često naša reakcija u odnosu na druge. Tako naglo i tako često otpišemo nekog iz svog života a jednako tako svojim jezikom i iz života drugih. Čupamo nemilosrdno s korovom i pšenicu i to niti ne opažamo vjerujući da smo u službi istine i spasenja.

Tijekom ljudske povijesti Bog se pokazuje neizmjereno strpljiv. To je onda neprestani poziv na obraćenje. Isus pokazuje istu strpljivost u odnosu na grešnike, kao što se to vidi u slikovitom slučaju neplodne smokve, izgubljenog sina, itd. Bog neće zakasniti. A ipak on čeka. Čeka da se svi obrate i da se spase. Njegovo čekanje u službi je spasenja i ljubavi. U tom čekanju Bog čini da sunce sije nad dobrima i nad zlima. Trenutak Božjeg zahvata u obračunu između dobra i zla spada samo na Boga. To je njegovo pravo i privilegij. Čovjek posizujući za tim privilegijem može postati u ograničenosti svojih spoznaja samo tvorac zla.

I na nama leži neprestano pogled Boga koji nas ljubi i koji čeka. Čeka žetvu. Očekuje plodove. Upravo je to prva i najosobnija lekcija za svakoga od nas koja proizlazi iz današnjeg evanđeoskog odlomka. Iza toga u poruci Riječi Božje leži na nama i poziv da u odnosu na druge angažiramo strpljivost i ljubav koje mogu čovjeka spasiti a ne upropastiti.

SEDAMNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

— *Kraljevstvo je Božje kao*

Kraljevstvo Božje!? Toliko puta čujemo te riječi iz ustiju Isusovih!. Evandelisti su zabilježili te riječi neprobrojeno puta. Isus je u taj izraz stavio veliku bremenitost svoje poruke, svojih misli, osjećaja i težnji.

Neprestano je govorio o Kraljevstvu Božjem. Upozoravao je na blizinu tog Kraljevstva, na njegovu neposrednost, na važnost, na sadržaj. Prisposode današnjeg Evandjelja govore upravo o tome. Zbog Kraljevstva Božjeg valja se odreći svega, sve ostaviti, shvatiti da je to u ovom trenutku otkrića i spoznaje najvažnija vrednota koja jedina obećava život. Jedino ta vrednota sposobna je do kraja osmisliti ljudski život i upraviti ga prema istinitom cilju. Isplati se prema tome prodati sve da se dobije sve. Zato je Kraljevstvo Božje kao biser, velika dragocijenost.

Isus naš upozorava da prostor toga njegova Kraljevstva ne tražimo kroz opis ljepote i sjaja materijalnih vrednota. Sve nas to može prevariti jer ne doseže biti. Čak nam se u površnosti našeg gledanja katkada može i učiniti da su kraljevstva ovoga svijeta sjajnija i moćnija nego li je to Kristovo Kraljevstvo i da obećavaju konkretnije i zamamljivije stvarnosti nego li to Krist obećava. Isus ipak inzistira na važnosti svoga Kraljevstva. Ono je duhovne naravi. Prodire do najdubljih tajna ljudskog bića. Nije nasilno, ne prisiljava nego se nudi poštujući slobodu ljudskog srca i izbora. Ali temelji su toga Kraljevstva neuništivi. Ono počiva na ljubavi a ne na mržnji, na istini a ne na laskavosti, na žrtvi a ne na lagodnosti i sebičnosti. Takvo Kraljevstvo odgovara najdubljim potrebama čovjeka koji još ima volje i otvorenosti da traži vrednote koje se ne daju kupiti novcem ili izboriti silom. U svjetlu tih obećanja Isus se i nama predstavlja kao Kralj koji ljubavlju i dobrotom, nesebičnom uslužnošću i žrtvom na križu uspijeva da privuče k sebi nebrojeno mnoštvo onih koji još uvijek u njemu razabiru ostvareni ideal ljudskog života.

Ali u tom svjetlu Krist onda upozorava kako njegovo Kraljevstvo, kolikogod nije od ovoga svijeta, ipak živi u nama i u ovom svijetu. Ono je nama blisko, intimno našem biću. Isus to pokušava izraziti u prisporodama o kvascu, aluzijama o Kraljevstvu koje je u nama te konačno neprestanim pokušajima da nas urazumi i dadne do znanja kako moramo promijeniti kategorije svoga mišljenja.

I konačno: u Kristu je ostvaren i osmišljen takav ideal Kraljevstva Božjega. Zato mi u Kristu uskrsnulom i u njegovu mističnom Tijelu, tj. u Crkvi sve više i više otkrivamo prostor i polazište toga Kraljevstva. Jer ono je nošeno garancijom vjernosti Kristove. Za taj živi susret s Kristom isplati se sve prodati, sve žrtvovati, jer on je sposoban da našem životu dadne jedinstven i definitivan smisao i ljepotu, mir i ljubav. S njime i po njemu Kraljevstvo će Božje ostvariti apsolutnu volju Boga Oca, tako da jednom zauvijek »dođe Kraljevstvo Božje« i da zauvijek bude »kako na nebu, tako i na zemlji!«.

Zvezdan Linić

PREOBRAŽENJE GOSPODINOVO (6. kolovoza)

- »*Preobrazio se*« (Evandjelje)
- »*Božansko posinjenje*« (Molitva)
- »*Dolazi na oblacima nebeskim*« (1. čitanje)

U prvim stoljećima kršćani rimskog obreda promatrali su otajstvo Kristova preobraženja za vrijeme noćnog bdjenja koje se držalo između kvatrene korizmene subote i slijedeće nedjelje. Kršćanski Istok je već od 5. stoljeća svetkovao posebni blagdan na čast ovog otajstva. Za cijelu

Crkvu propisao ga je papa Kalist III. g. 1457. kao uspomenu na slavnu pobjedu kršćana nad Turcima kod Beograda g. 1456. pod vodstvom sv. Ivana Kapistrana i Ivana Hunjadija, jer je upravo na ovaj dan došla u Rim vijest o toj pobjedi.

Malo vremena prije svoje muke poveo je Spasitelj tri svoja najvjernija učenika na visoku planinu i pokazao im ljepotu svoje slave. To je učinio prije svega zato da ih ojača te da ne klonu u mukama što su čekale njega i njih. Sv. Matej opisuje ukratko taj prizor: »Preobrazio se pred njima. I zasjalo je lice njegovo kao sunce, a haljine su mu postale bijele kao snijeg« (Evand.).

Kao što su trojica odabranih apostola promatrala Kristovu slavu tjelesnim očima, i mi danas promatramo tu istu slavu svojim umom i veselimo joj se radosna srca. Sv. Ivan stavlja poseban naglasak na činjenicu da su apostoli vidjeli Kristovu slavu: »Vidjesmo slavu njegovu, slavu kao jedinorođenog od Oca puna milosti i istine« (Iv 1, 14). Slično tome piše i sv. Petar o časovima koje je doživio na Taboru: »Sami smo promatrali njegovo veličanstvo. Jer je od Boga primio čast i slavu, kad mu je od veličanstvene uzvišenosti došao ovaj glas: Ovo je Sin moj ljubljani, koji mi je po volji. Njega slušajte! I ovaj glas smo čuli, da je sišao s neba, kad smo bili s njime na svetoj gori« (2. čit.). Današnje promatranje Kristove slave trebalo bi nam biti poticaj da trajno nastojimo što bolje svojim umom upoznati Krista. O tom piše jedan suvremeni pisac: »Nad svako zanimanje za nove spoznajne vrijednosti našega doba ne zaboravimo na najviši, najkorisniji i najvažniji studij: poznavanje Krista« (B. Rebstock). Nad svaku drugu radost trebali bismo tražiti radost u blizini preobraženog Krista poput Petra koji je uskliknuo: »Gospodine, dobro nam je ovdje biti!« (Evand.).

Svrha promatranja Kristove slave je povećanje žive svijesti da i nas poslije trnovitog zemaljskog putovanja čeka slična slava preobraženja. Po Božjoj smo milosti postali dionici »božanskog posinjenja« (Molitva). Ta nam je istina jasno objavljena: »Ako smo djeca, onda smo i baštinici; baštinici doista Božji i subaštinici Kristovi. Koje unaprijed pozna, one i preodredi, da budu jednaki slici njegova Sina, da on bude prvorođeni među mnogom braćom (Rim 8, 17 i 29). »Kad se on pokaže, bit ćemo mu slični, jer ćemo ga vidjeti kakav jest« (1 Iv 3, 2). Sv. Leon papa ističe da se Krist zato preobrazio, da učvrsti našu nadu u buduću slavu: »Divnom je providnošću htio utemeljiti nadu Crkve, da cijelo Kristovo tijelo (tj. svi vjernici) spozna kakvu će slavu preobraženja baštinici i da se udovi osokole znajući da ih čeka ista čast kao i njihovu Glavu.«

Ovo nam uzdignuće postavlja zahtjev da provodimo čist i svet život: »Bog nas je pozvao svetim pozivom, ne po našim djelima nego po svojoj odluci i milosti, koja nam je dana u Kristu Isusu prije

vječnih vremena, a sad se objavila dolaskom Špasiljelja našega Āsusa Krista, koji uništi smrt a obasja život i neraspadljivost« (2 Tim 1, 9—10).

DEVETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

- »Lađa šibana vjetrovima« (Evandjelje)
- »Siromaha ne zaboravi zauvijek« (Ulazna)
- »Blizu je njegovo spasenje« (Pripjevni psalam)

Život Špasiljeljev u Izraelskoj zemlji, napose njegovo drugovanje s apostolima, što je opisano u Evandeljima i spisima apostolskih učenika, za sva vremena kršćanske povijesti savršeni je uzor i putokaz kako da se snađemo i izvršimo Bođu volju u najzamršenijim situacijama zemaljskog života. Ono što se iznosi u tekstovima današnjeg nedjeljnog bogoslužja i stavlja nama na razmatranje ima za nas mnogostruku pouku, posebno u problemima zvanja, shvaćanja Bođe providnosti, spoznaje Bođjeg bića, snalaženja u vjerskim nejasnoćama i poteškoćama za dušu i tijelo.

Ilija je tražio da spozna i susretne Boga, ali ga nije mogao lako i jednostavno naći (1. čit.). U tamnoj noći lađa u kojoj su bili apostoli bila je zapljuskivana valovima, a Petar je na uzburkanom moru počeo tonuti (Evand.).

Cjelokupna povijest ljudskog spasenja pretpostavlja činjenicu što se zbila na početku ljudske povijesti: istočni grijeh. Ljudi pojedinci nadodaju tom grijehu mnogobrojne svoje vlastite grijehe. Ljudska je narav razdvojena. Tijelo se bori protiv duha, a duh protiv tijela. Radi pada ljudskog roda po grijehu nisu više čovjeku zemaljska dobra poticaj da se diže prema Bogu, nego ga naprotiv odvrćaju od Boga. Eto izvora neprekidne borbe: Tko hoće naprijed, mora bez prestanka svladavati raznovrsne poteškoće i zapreke koje dolaze od vlastitog tijela, od drugih ljudi, od zemaljskih dobara i naslada. Za vrijeme zemaljskog putovanja svaki se čovjek nalazi u sličnoj situaciji kao i apostoli u lađi na uzburkanom moru. »Trudili su se veslajući, jer im je bio protivan vjetar« (Evand.).

Na sreću u svim zemaljskim suprotnostima imamo svesilnog Pomoćnika, koji je gospodar svih protivnih sila. Pokazao je svoju moć nad prirodom: »Oko četvrte noćne straže dođe k njima hodeći po moru te im reče: Umirite se, ja sam nemojte se bojati. I uđe k njima u lađu i vjetar prestade« (Evand.). Jednaku je vlast pokazao nad zlim duhovima, nad duševnim i tjelesnim bolestima. Kao što je pritjecao u pomoć svim potrebnima u vrijeme dok je živio u Izraelskoj zemlji, tako pomaže svojoj Crkvi i nama pojedincima. Pred njim uzmiču sve neprijateljske sile. Mi nastojimo da popravimo što je u našem životu

nevaljalo, da izliječimo što je ranjeno. Mučimo se na mnogo načina da to postignemo i teško uspijevamo, a kad k nama dođe Spasitelj, onda sve ide lako i jednostavno: »Iz svakog srca u koje dođe Bog po milosti svoje ljubavi uzmiču i bježe svi napadaju mana, svijeta i zlih duhova« (Sv. Beda).

Kod bogoslužja i mi se moramo osjećati poput apostola i drugih suvremenika Kristovih koji su doživjeli zahvat njegove pomoći. Poput njih i mi vapijemo k njemu: »Život svojih siromaha ne zaboravi zavijek... ne zaboravi vike onih koji te zazivaju« (Ulazna antifona). Iza Kristovog čudesnog zahvata svi su u lađi pali ničice i poklonili su mu se govoreći: »Uistinu, ti si Sin Božji!« (Evanđ.). I mi jednako izražavamo svoje udivljenje radi njegova milosnog djelovanja nad nama: »Zaista je blizu njegovo spasenje onima koji ga se boje, i slava će njegova prebivati u zemlji našoj« (Pripjevni psalam).

UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE (15. kolovoza)

- *»Prvenac Krist, a zatim oni koji su Kristovi«* (2. čit. dnevne Mise)
- *»Uzdignuta nad sve korove anđela«* (Ulazna Mise bdijenja)
- *»Putokaz sigurne nade«* (Predslovlje)

Crkva svetkuje rođendan za nebo svojih svetaca. Najsvečanije svetkuje slavodobitni ulazak u nebo Kraljice svih svetih. Svetkovina Marijina uznesenja slavi se na kršćanskom Istoku od 5. stoljeća, a u Rimu od 7. stoljeća. Prvotno se svetkovala 18. siječnja, a današnji je datum odredio car Mauricije (582-602). Vjersku istinu da je »Bezgrešna Bogorodica vazda Djeвица Marija poslije zemaljskog života bila dušom i tijelom uznesena u nebesku slavu« vjerovali su kršćani od najstarijih vremena, a za dogmu kršćanske vjere proglasio ju je papa Pio XII. za velikog jubileja 1. XI. 1950.

Poslije slavne Kristove Pashe — prelaza s ovog svijeta k Ocu — nije bilo slavnijeg prelaza od Marijina, koji danas svetjujemo i pro-matramo. Da bismo se što potpunije uživjeli u Marijin slavodobitni svršetak zemaljskoga i početak nebeskoga života, stavlja nam bogoslužje pred oči nekoliko prizora iz Starog i Novog zavjeta: Dok su unosili Kovčeg Gospodnji na mjesto koje mu je bilo pripravljeno, David je naredio levitskim knezovima da »između svoje braće postave pjevače s glazbalima, harfama, citrama i cimbalima, da se čuje i da gromko odjekuje radosno pjevanje« (1. čit. Mise bdjenja). Marija je shvatila svoje uzdignuće između svih drugih ljudi i u veličanstvenoj pjesmi izrazila svoje udivljenje i zavalnost: »Veliča duša moja Gospodina« (Evanđ. dnevne Mise). Iz knjige Otkrivenja pred našim su očima dva prizora: Kovčeg saveza Gospodnjega u nebeskom hramu i Žena obučena u sunce, mjesec pod njezinim nogama a na glavi joj kruna od dvanaest zvijezda (Ulazna antifona i 1. čit. dnevne Mise).

Marijino je uznesenje za nas »veliki znak« naše buduće slave. Na Mariji su se prije nego na ikom drugom ostvarile riječi objave o uskrsnuću tijela: »Raspadljivo se ima obući u neraspadljivost i smrtno u besmrtnost« (2. čit. Mise bdjenja). »Kao što u Adamu svi umiru, tako će u Kristu svi oživjeti: prvenac Krist, a zatim oni koji su Kristovi« (2. čit. dnevne Mise). Ovaj znak poput zvijezde prethodnice stoji pred očima kršćana svih vremena, a posebno u naše dane. II. vatikanski sabor je to ovako izrazio: Marija, »Isusova Majka, uznesena na nebo tijelom i dušom, slika je i početak Crkve kakva ima biti u budućnosti« (LG 68).

Ako smo određeni da jednom budemo dionici Marijine slave, treba da već za našeg zemaljskog života naša srca budu kod Boga kao i njezino. Za naš boravak kod Boga umom i srcem današnje bogoslužje upotrebljava značajne izraze: »Uvijek povezani s nebom« (Zborna molitva) i »srca rasplamćena ognjem ljubavi Božje« (Prikazna molitva dnevne Mise).

Nije dovoljno samo promatranje Marijine uzvišenosti. Potrebno je djelom vršiti Božju volju kao što je ona to činila. Spasitelj naziva blaženima one koji »riječ Božju slušaju i izvršuju« (Evand. Mise bdjenja). To je put koji vodi k cilju što ga je Marija postigla. I ona je zato blažena »što je utjelovljenu Riječ Božju u svome krilu nosila, ali je još više blažena što je volju Božju u životu vršila« (Sv. Beda Časni).

DVADESETA NEDJELJA KROZ GODINU

- »Mrvice sa stola gospodareva« (Evandjelje)
- »Kruh živi« (2. pričesna antifona)
- »Podaj nam samoga sebe« (Prikazna molitva)

Neshvatljiv nam je Božji plan sa svijetom i čovječanstvom (2. čit.). Božja dobrotu se izlijeva nad sve ljude, kako nekoć izvan zajednice odbačenog naroda tako danas na ljude izvan Kristove Crkve (1. čit. i Evand.). Žena Kananejka kojoj je Isus rekao da je poslan samo izabranim ovcama doma Izraelova, a na njezino uporno traženje udovoljio njezinoj molbi, postala je za sva vremena uzor pouzdane i ustrajne molitve.

Spasitelj nas je naučio da u svim našim duševnim i tjelesnim potrebama dižemo svoje oči, um i srce prema našem Ocu koji je na nebesima. Gotovo sve stranice Sv. pisma na to nas potiču. Molitva je divno sredstvo, a u nekom pogledu i neophodno nužno sredstvo, da sačuvamo milost posvećujuću, dok smo na ovom svijetu, i da postignemo slavu na nebu. U tom je smislu pisao sv. Alfonso Liguori: »Svi koji su se spasili, spasili su se jer su molili, a svi koji su se izgubili, izgubili su se jer nisu molili.«

Svrha je molitve da naš um i srce uzdigne k Bogu. No upravo se kod molitve može vrlo lako opaziti koliko smo privezani uza zemlju. Čovjek čije su misli usmjerene prema zemlji traži zemaljska dobra, a onaj čije su misli na nebu traži nebeska dobra. Spasitelj nam je obećao da će nam prije svega dati takova dobra i potaknuo nas da ih tražimo: »Kad dakle vi koji ste zli znate svojoj djeci davati dobre darove, koliko će više vaš nebeski Otac dati dobra duha onima koji ga mole« (Lk 11, 13).

Kod žrtve sv. Mise Krist moli zajedno s nama i svoju molitvu združuje sa svojom žrtvom, pa je stoga sv. Misa najsavršenija molitva. O tom piše papa Pio XII: »Čovjek, kao rasipni sin, zlo je potrošio i razasuo sva dobra što ih je primio od nebeskog Oca, pa je pao u najveće siromaštvo i skrajnu bijedu. No Krist je s križa molbe i prošnje prinoseo i bio je uslišan za svoju smjernost. Isto tako i na svetim oltarima uspješno posreduje za nas kod Oca da se napunio svakim blagoslovom i milošću« (Enc. »Mediator Dei«).

Obadvije pričesne antifone kod današnje Mise potiču nas da tražimo od Boga najveće darove: samoga Krista (2. antifona) i primjenu njegova otkupljenja (1. antifona). Kad nam Otac daje najveći dar svoga Sina, »kako nam neće onda s njima sve darovati« (Rim 8, 32). Ako se naučimo čeznuti za tim najvećim Božjim darom, ako najživlja naša prošnja bude »kruh (euharistijski) daj nam danas«, onda je naša duša već uzdignuta u blaženu Božju blizinu.

Velika je radost što Bog uslišava molitve i onih za koje ljudi smatraju da ih ne bi trebao uslišiti. Vrata Božjeg milosrđa otvorena su svima. Božje milosno obećanje upravljeno je ljudima svih naroda, svih društvenih slojeva, svih vremena: »Dovest ću ih na planinu svetu moju i razveselit ću ih u mome domu molitve. Žrtve njihove i paljenice njihove bit će mi ugodne na žrtveniku mome« (1. čit.).

DVADESET I PRVA NEDJELJA KROZ GODINU

- »Objavio Otac« (Evanđelje)
- »Ključ od kuće« (1. čitanje)
- »Na toj stijeni« (Evanđelje)

Po glasu razuma, po skladnim zakonima prirodnog reda, Bog objavljuje odraz svoga lica svim ljudima. U pojedinim vremenima, pojedinim ljudima, objavio se na posve izuzetan način. Kod Cezareje je za sv. Petra, a s njim zajedno i za druge apostole, bio sasvim izuzetan čas Božje objave.

Petar je doživio objavljenje kad je u ljudskom liku Kristovu upoznao Boga. Što mu je bilo objavljeno, to je i izrazio: »Ti si Krist Sin Boga živoga!« Sam je Spasitelj potvrdio da je to bila Božja objava: »Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer ti to nije objavilo tijelo i krv, nego Otac moj koji je na nebesima« (Evanđ.).

Krist je ostavio Petra i svakog njegovog nasljednika za svoga vidljivog namjesnika na zemlji. Na Petru kao temelju nadograđuje se živo kamenje: biskupi, svećenici i svi vjernici. Krist je rekao Petru da je blažen, jer je — prosvjetljen nebeskim svjetlom — u ljudskom tijelu Kristovu vidio Boga. Jedanko je blažen svatko tko prosvjetljen vjerom doživi to isto.

Na Boga se oslanja sve što god postoji. On je temelj našeg života i naše vjere. Svete pjesme Staroga zavjeta na mnogo mjesta nazivlju ga Stijena. Svakog dana pozivlje nas Crkva na bogoštovlje ovim riječima: »Dođite kličimo Gospodinu, oslonimo se na Stijenu spasenja našega« (Ps 94, 1). Kad je Bog odlučio izabrati čovjeka koji će mjesto njega na vidljiv način vršiti ulogu temelja, onda je sam tome čovjeku dao ime Stijena (Petar). To je učinio Spasitelj kod prvog susreta s Petrom kad mu je rekao: »Ti si Šimun sin Ivanov, ti ćeš se zvati Stijena (Petar)« (Iv 1, 42). Poslije nego što je Petar priznao Spasitelja za Sina Božjega, Spasitelj je razjasnio u kojem će smislu Petar biti temelj njegove Crkve: »Ti si Petar i na toj Stijeni ću sagraditi Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga« (Evand.). Petar i ustanova koja počiva na njemu čvrsta je litica koja osigurava čvrstoću Božjem djelu na zemlji. To Božje djelo dosta doživljava teške nezgode, ali ostaje uvijek nepokolebljivo, jer se oslanja na čvrstu stijenu.

Ono što je u Starom zavjetu rečeno o »ključu od kuće Davidove« (i. cit.) bogoslužje primjenjuje na Krista i nazivlje ga »o Ključu Davidov, koji otvaraš i nitko ne zatvara, zatvaraš i nitko ne otvara«. Krist je mjesto sebe postavio Petra da bude ključar i predao mu ključeve nebeskog kraljevstva (Evand.).

Svi mi koji pripadamo otajstvenom tijelu Kristovu sudjelujemo u životu Glave i na različite načine vršimo službe koje je Krist vršio. Ne samo svećenici nego i svi vjernici moraju se što čvršće priljubiti uz Stijenu, Krista i Petra, te svaki od njih mora u stanovitoj mjeri postati »stijena«, tj. biti nepokolebljiv u vjeri, stalan u svetom djelovanju, da se na njega mogu osloniti oni koji su slabiji. Danas se po svijetu ozbiljno nastoji da svi članovi Crkve, i svećenici i obični vjernici, shvate i izvrše svoju ulogu u štovanju Boga, obrani vjere i širenju dobra. Svi moramo biti oslonac vjere za drugu našu braću, svi smo posvećeni i pozvani na apostolat. Ne bi zapravo ni išlo da bilo kojega kršćanina zovemo svjetovnjakom, jer u otajstvenom tijelu Kristovu nema svjetovnih (profanih) osoba.

Svaki kršćanin mora biti čvrst u vjeri i stalan u dobrom djelovanju, mora što bolje prionuti uz temelj Krista i Petra da bude »kao razboriti čovjek koji je sagradio svoju kuću na stijeni« (Mt 7, 24).

Fra Jure Radić